

TKSD BİLGİ NOTU

Orta Vadeli Program

(2023-2025)

04.09.2022

2023-2025 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program (OVP) Resmî Gazete'nin 4 Eylül 2022 tarihli mükerrer sayısında yayımlandı.

*OVP 2023-2025 Programı
Cumhurbaşkanı Kararı, Karar Sayısı 6003, Resmi Gazete
Sayı: 31943, 4 Eylül 2022*

Orta Vadeli Program (2023-2025)

Her sene Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca üç yıllık bir perspektif ile hazırlanan OVP, **5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol kanununun 16.maddesi gereğince** 04.09.2022 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile resmileşmiştir.

OVP Nedir

Merkezi yönetim bütçesinin hazırlanma sürecini başlatan Orta Vadeli Program (OVP), makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminlerini, bütçe dengesi ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren temel politika dokümanıdır.

OVP'de büyüme ve istihdam odaklı alanlarda izlenecek politikalar ve bu politikaları hayata geçirecek öncelikli tedbirler yer almaktadır.

Programın ilk yılında uygulanacak politikalara ve somut tedbirlere ayrıntılı olarak 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programında yer verilecektir.

OVP'nin temel amacı

Türkiye Ekonomi Model'ini esas alarak

- **Yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı önceleyen büyümenin sürdürülmesi,**
- **Verimli ve rekabetçi yerli üretim yapısının güçlendirilmesi,**
- **İthalat bağımlılığının azaltılması,**
- **Kalıcı fiyat istikrarına ulaşılması,**

Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği

İbrahim ağa Sok. No:8 Som Plaza Kat:7 Bostancı, İSTANBUL
Tel: 0216 416 76 44 – Fax: (0216) 416 92 18
tksd@tksd.org.tr; www.tksd.org.tr

- **Beşeri sermaye ve işgücü kalitesinin artırılması,**
- **İş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi,**
- **Sürdürülebilir, kapsayıcı büyüme ile**
- **Adaletli paylaşım**a yönelik ekonomik dönüşümün gerçekleştirilmesidir.

OVP Programı- Yeşil Dönüşüm

OVP programının Makroekonomik Hedefler ve Politikalar bölümündeki sekiz başlıktan ikincisi “**Yeşil Dönüşüm**”.

Programa göre Türkiye 2053 yılı net sıfır emisyon hedefi kapsamında **gelecek iki yıl içinde orta vadeli düşük karbonlu büyüme stratejisini belirleyecek.**

Bu doğrultuda **sektörlerin yeşil dönüşüm için ihtiyaç duyacağı ilave yatırım miktarları tespit edilip, düşük karbonlu üretime geçişleri için yol haritaları hazırlanacak.**

Yeşil Dönüşüm

2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadelede benimsenen yeni yapısal dönüşüm perspektifi sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması bakımından önem arz etmektedir. Program döneminde iklim değişikliğinin çevresel, sosyal ve ekonomik alandaki çok yönlü etkileri dikkate alınarak kalkınma öncelikleri çerçevesinde ekonominin her alanında ve tüm sektörlerde yeşil dönüşüme yönelik adımlar atılmaya devam edilecektir.

Yeşil dönüşüm sürecinde işgücü piyasasında adil geçiş sağlanması için önlemler alınacak.

Sınırdaki karbon vergisine karşı politikalar belirlenecek

Avrupa Birliği'nin uygulamaya sokacağı Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizması (SKDM) düzenlemesinden en hızlı şekilde etkilenen sektörler için en düşük maliyetli emisyon azaltımına yönelik politikalar belirlenerek hayata geçirilecek.

SKDM'ye uyum kapsamında **Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi** geliştirilmekle birlikte Türk Vergi Sistemi mevcut vergilerin karbon vergisine dönüştürülmesi konusunda gözden geçirilecek. Ayrıca karbon fiyatlandırma araçlarının kalkınma ve yatırım ortamı üzerinde yol açacağı ekonomik ve sosyal etkiler de analiz edilecek.

TKSD BİLGİ NOTU

Orta Vadeli Program

(2023-2025)

04.09.2022

Ulusal Yeşil Taksonomi mevzuatı hazırlanması da atılacak diğer adımlardan olacak.

Programa göre Türkiye'nin özgün ihtiyaçlarını gözetererek hazırlanacak bu mevzuat uluslararası ortak bir sınıflama sistemi ile uyumlu olacak.

Bilimsel temelli hazırlanacak mevzuat ile çevresel olarak sürdürülebilir bir iktisadi faaliyetin taşınması için gereken niteliklerin belirlenerek, yeşil boyamaya karşı koruma sağlanması hedefleniyor.

Hâlihazırda çalışmaları devam eden

- **Ulusal Katkı Beyanı,**
- **Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisi ve**
- **Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlık çalışmaları,**
- **Kalkınma planı** başta olmak üzere üst politika belgeleriyle uyumlu olacak şekilde tamamlanacak.

Bu dönemde **Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı** da hazırlanacak ve **Sıfır Atık uygulamaları** hane haline yaygınlaşacak şekilde geliştirilecek.

Yeşil Organize Sanayi Bölgesi ile **Yeşil Endüstri Bölgesi** sertifikasyon sistemi tamamlanması da hedefler arasında olacak.

İklim finansmanına erişim imkânları genişletilecek

Program kapsamında yeşil dönüşüme uyum sağlanması sürecinde sektörel destekler de verilecek.

Bu doğrultuda **iklim finansmanına erişim imkânları** özel sektörün ihtiyaçları dikkate alınarak **genişletilecek,**

- **Verimlilik artıran,**
- **Dönüştürücü nitelikli,**
- **Katma değeri yüksek,**
- **sera gazı emisyon artışını sınırlayan ve**
- **Yeşil becerileri artıran yatırımlara** öncelik verilecek.

Ayrıca **tarım, sanayi, ulaştırma ve enerji sektörlerinde** olmak üzere **yeşil teknolojilere sahip Ar-Ge projeleri desteklenmeye devam edilecek, yeşil hidrojen ve enerji depolama gibi emisyon azaltılmasına katkı sağlayan teknolojilerin yatırım ekosistemi geliştirilecek.**

Başta **ihracat yapan KOBİ'ler olmak** üzere firmaların yeşil dönüşüme uyumlarını kolaylaştırmak üzere de destek mekanizmaları geliştirilecek.

Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği

İbrahim ağa Sok. No:8 Som Plaza Kat:7 Bostancı, İSTANBUL

Tel: 0216 416 76 44 – Fax: (0216) 416 92 18

tksd@tksd.org.tr; www.tksd.org.tr

Türkiye’de **üretilen ürünlerin ve hizmetlerin değer zincirindeki çevresel ve sosyal risklerin ölçülmesi, analizi ve yönetimi konusunda kapasite geliştirme çalışmaları** da yürütülecek.

İklim değişikliğinin oluşturacağı olumsuz etkilerden, tarım sektörünü ve çiftçileri korumak için de tarım sigortasının koruma altına aldığı ürünler ve riskler bazında kapsamı genişletilecek.

Politika ve Tedbirler

1. Net sıfır emisyon hedefine giden yolda orta vadeli düşük karbonlu büyüme stratejisi ortaya konulacak, sektörlerin yeşil dönüşüm için ihtiyaç duyacağı ilave yatırım miktarı tespit edilecek ve rekabet güçlerinin korunması amacıyla çeşitli destek mekanizmaları planlanacaktır.
2. Sektörlerin mevcut en iyi teknikler ve en iyi çevresel uygulamalar çerçevesinde düşük karbonlu üretime geçişi için yol haritaları hazırlanacak ve uygulamalar teşvik edilecektir.
3. 2053 net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda sürdürülen Ulusal Katkı Beyanı ve Uzun Dönemli İklim Değişikliği Stratejisi ve Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planı hazırlık çalışmaları, kalkınma planı başta olmak üzere üst politika belgeleriyle uyumlu olacak şekilde tamamlanacaktır.
4. Yeşil dönüşüm altyapısının oluşturulması için başta tarım, sanayi, ulaştırma ve enerji sektörlerinde olmak üzere yeşil teknoloji Ar-Ge projeleri desteklenmeye devam edilecek, yeşil hidrojen ve enerji depolama gibi emisyon azaltılmasına katkı sağlayan teknolojilerin yatırım ekosistemi geliştirilecektir.
5. Yeşil dönüşüme işgücü piyasasının adil geçişinin sağlanması için gerekli önlemler alınacaktır.
6. İklim finansmanına erişim imkânları özel sektörün ihtiyaçları dikkate alınarak genişletilecek, verimlilik artıran, dönüştürücü nitelikli, katma değeri yüksek, sera gazı emisyon artışını sınırlayan ve yeşil becerileri artıran yatırımlara öncelik verilecektir.
7. Başta ihracat yapan KOBİ’ler olmak üzere firmaların yeşil dönüşüme uyumlarını kolaylaştırmak üzere destek mekanizmaları geliştirilecek ve üretilen ürün ve hizmetlerin değer zincirindeki çevresel ve sosyal risklerin ölçülmesi, analizi ve yönetimi konusundaki kapasite geliştirilecektir.
8. AB’nin Sınırdaki Karbon Düzenlemesi Mekanizmasına (SKDM) geçiş dönemi iyi değerlendirilerek SKDM’den hızlı etkilenecek sektörler için en düşük maliyetle emisyon azaltımına yönelik politikalar hayata geçirilecektir.
9. SKDM’ye uyum kapsamında etkin işleyen Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi geliştirilecek, mevcut vergilerin karbon vergisine dönüştürülmesi konusunda Türk Vergi Sistemi gözden geçirilecek ve karbon fiyatlandırma araçlarının kalkınma ve yatırım ortamı üzerinde yol açacağı ekonomik ve sosyal etkiler analiz edilecektir.

10. İklim değişikliğinin oluşturacağı olumsuz etkilerden, ülkemiz tarımını ve çiftçilerimizi korumak için tarım sigortasının koruma altına aldığı ürünler ve riskler bazında kapsamı genişletilecektir.
11. Çevresel olarak sürdürülebilir bir iktisadi faaliyetin taşınması gereken nitelikleri belirleyen ve yeşil boyamaya karşı koruma sağlayacak, uluslararası ortak bir sınıflama sistemi ile uyumlu ve ülkemizin özgün ihtiyaçlarını gözeten bilimsel temelli Ulusal Yeşil Taksonomi mevzuatı hazırlanacaktır.
12. Verimliliği artıran ve atık yönetimine katkıda bulunan dögüsel ekonomiye geçiş için bütüncül bir Ulusal Dögüsel Ekonomi Eylem Planı hazırlanacaktır.
13. Yeşil Organize Sanayi Bölgesi ile Yeşil Endüstri Bölgesi sertifikasyon sistemi tamamlanarak; çevreye duyarlı, sürdürülebilir sanayi ve dögüsel ekonomi alanları oluşturulmasına hız verilecektir.
14. Doğadaki kaynak kullanımının azaltılması ve geri dönüştürülmüş hammaddelerin ekonomiye kazandırılması amacıyla üretim ve tüketim faaliyetlerinden sonra ortaya çıkan atıklar dögüsel ekonomi ilkelerine uygun süreçler yoluyla tekrar üretim sürecine dâhil edilecek, geri kazanılmış ikincil ürüne ait standartlar belirlenecek, teşvik ve yönlendirme sistemi geliştirilecektir.
15. Sıfır atık uygulamaları hanehalkını da kapsayacak şekilde yaygınlaştırılacaktır.
16. Net sıfır emisyon hedefi doğrultusunda korunan alan büyüklüğü artırılarak doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı ve biyolojik çeşitliliğin korunması sağlanacaktır.
17. Karbon emisyonunun azaltılmasına yönelik orman varlığının artırılmasına, yeni yutak alanların oluşturulmasına devam edilecek, fidan ve tohum üretim ve ihracat kapasitesinin artırılmasına yönelik yatırımlar sürdürülecektir.
18. Ormanların korunması ve yangınlarla mücadele amacıyla kara ve hava taşıt filosunun artırılmasına devam edilecektir.
19. Demiryolu ulaştırması ve kent içi ulaşım başta olmak üzere düşük karbonlu ve sürdürülebilir ulaşım sistemine geçişi kolaylaştıracak teknolojik dönüşümlere yönelik projeler geliştirilecektir.
20. Taşımacılıkta geleneksel yakıt kullanımının azaltılmasını teminen çok modlu taşımacılık terminalleri oluşturularak çevreye duyarlı yol projeleri uygulaması hayata geçirilecektir.
21. Türkiye deniz ticaret filosunun gençleştirilmesi ve geliştirilmesi ile yeşil liman uygulamasına yönelik teşvikler sağlanacak, denizlerimizde düşük emisyon bölgesi çalışmalarına yönelik önlemler alınacaktır.

TKSD BİLGİ NOTU

Orta Vadeli Program

(2023-2025)

04.09.2022

Ekler:

Ek1: Orta-Vadeli-Program-2023-2025

Ek2: OVP-2023-2025-Onaylanması Hakkında Karar

